

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 68

van **WOUTER VANBESIEN**

datum: 18 oktober 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Textielinzameling - Knelpunten

De voorbije maanden verschenen in de media verschillende berichten rond problemen met de ophaling van textiel in Vlaanderen. Vlaanderen hecht terecht veel belang aan het selectief inzamelen van textiel met het oog op hergebruik en recyclage.

We zien echter wel een aantal problemen opduiken bij de ophaling van textielgoederen. De meeste Vlamingen denken dat de kleren die ze wegschenken, terechtkomen bij arme mensen. Dat is echter niet altijd zo. Er zijn ook private spelers op de markt die de ingezamelde kleding verkopen aan het buitenland, zelfs aan gebieden in oorlog, en daar veel geld mee verdienen. Er bestaan landen in Europa waar de uitbater verplicht wordt te vermelden wat er met de ingezamelde kleren gebeurt. Dat biedt de schenker duidelijkheid.

Sommige private spelers spannen bovendien rechtszaken aan tegen afvalintercommunales en gemeentes die de regie van de inzameling op zich nemen. Dit wijst erop dat er toch wel wat meningsverschillen bestaan tussen de verschillende spelers. En dat zouden we toch moeten vermijden, want hierin kruipt heel wat geld van de belastingbetaler.

1. Weet de Vlaming wat er gebeurt met de kleding die hij wegschenkt? Heeft de minister daar zicht op?
2. Wat is de beleidsvisie van de minister over een verplichting om duidelijk aan te geven op de inzamelbakken waar de kleding naartoe gaat en of er al dan niet een winsttoegmerk is, zoals in andere landen gebeurt?
3. Kan de minister een oplijsting maken van alle rechtszaken die de voorbije jaren werden aangespannen tegen afvalintercommunales en gemeentes op vlak van textielinzameling? Kan de minister per rechtszaak vermelden wat de precieze aanklacht was, hoeveel kosten daarmee gepaard gingen en voor de nog lopende zaken, hoeveel geld die al hebben opgesoupeerd?
4. Vindt de minister het een goed idee om naar een soort van marktverdeling te gaan waarbij een deel van de inzameling wordt toegekend aan niet-private initiatieven zoals bv. ngo's of kringwinkels en een deel aan private spelers? Zo bereiken we een dubbel voordeel. Burgers kunnen zelf kiezen aan welke soort initiatieven ze hun kleding schenken. De intercommunales en gemeentebesturen hebben dan ook een

hefboom in handen om hun inwoners een keuze aan te bieden. Ook het aantal rechtszaken zal dan hopelijk afnemen.

5. Het nieuwe 'uitvoeringsplan huishoudelijk afval' geeft prioriteit aan lokaal hergebruik voor textiel.

Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat lokaal hergebruik van geschonken kleding gemaximaliseerd wordt.

6. Heeft de minister weet van containers die zonder vergunning worden geplaatst en indien ja, wat zal de minister daaraan doen?

ANTWOORD

op vraag nr. 68 van 18 oktober 2017

van **WOUTER VANBESIEN**

1. De textielfractie bevat zowel herbruikbaar als niet herbruikbaar textiel. Textiel dat binnengebracht wordt bij de kringloopwinkel, wordt, indien dit textiel herbruikbaar is, opnieuw verkocht in de winkel. Het ingezamelde textiel via containers of huis-aan-huis wordt door één of meerdere vergunde textielverwerkers gesorteerd. De herbruikbare goederen worden ofwel lokaal verkocht ofwel uitgevoerd. Bij inzameling voor een goed doel kan ofwel het textiel zelf geschonken worden in het kader van wisselende humanitaire projecten of wordt het textiel integraal verkocht en worden met de opbrengst projecten gesteund. De niet herbruikbare stukken worden gerecycleerd of verwerkt tot poetsdoeken. Hierdoor ontstaan er voor het textielafval (herbruikbaar en recycleerbaar) diverse afzetkanalen waardoor de burger niet precies weet waar zijn textiel (kledij) terecht komt.
2. De OVAM kijkt toe of de textielinzamelaar geregistreerd is als IHM en met vergunde textielverwerkers samenwerkt. Nagaan of de inzamelaar winst nastreeft of niet behoort niet tot haar bevoegdheid. Voor inzamelingen ten bate van goede doelen is een vergunning nodig. De instantie (gemeente, provinciebestuur, de dienst Algemene Directie Instellingen en Bevolking van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse zaken) die de vergunning aflevert, hangt af van de locatie waar de inzameling georganiseerd wordt.
3. Ik heb geen volledig overzicht van alle rechtszaken die de voorbije jaren werden aangespannen tegen afvalintercommunales en gemeentes op het vlak van textielinzameling. Volgende rechtszaken zijn bij de OVAM bekend:

- ILVA (Arrest nr. 234.899 dd. 1 juni 2016)
- Dilbeek (Arrest nr. 236.968 dd. 6 januari 2017)
- Sint-Pieters-Leeuw (Arrest nr. 237.533 dd. 2 maart 2017)
- IMOG (Arrest nr. 237.725 dd. 21 maart 2017)
- Maasmechelen (Arrest nr. 235.605 dd. 9 augustus 2016)

Deze zaken draaien telkens rond het al of niet correct naleven van de wetgeving overheidsopdrachten bij het toekennen van de textielinzameling. In al deze gevallen betrof het een toekenning van (een deel van) de textielinzameling aan een kringloopcentrum, wat door de Raad van State werd geschorst. Alleen bij IMOG werd de vordering door de privaatrechtelijke textielinzamelaars onontvankelijk verklaard omwille van de laattijdigheid van indiening door de privaatrechtelijke textielinzamelaars.

Vermits het Vlaamse Gewest niet betrokken was in deze zaken, zijn de kosten hiervoor ook niet bekend.

4. Ik ben voorstander van een vorm van verdeling van de markt van de textielinzameling tussen niet-private spelers en de privaatrechtelijke inzamelaars, daarbij moet echter wel rekening gehouden worden met de geldende regels (o.a. wetgeving overheidsopdrachten). Daarnaast staat het de burger vrij om herbruikbaar textiel naar een kringloopcentrum of een of ander goed doel te brengen.

5. Om het lokaal hergebruik verder te laten groeien zijn in het uitvoeringsplan acties opgenomen die ook voor textiel van belang zijn. Het lokaal hergebruik verschilt sterk van gemeente tot gemeente. Deze verschillen worden momenteel geanalyseerd zodat het voor kringloopcentra en gemeenten makkelijker en duidelijker moet worden om daarop in te spelen en actie te ondernemen om lokaal hergebruik te versterken. De kringloopcentra zelf zetten verder in op het uitbreiden van hun kringwinkeln netwerk en testen ook nieuwe winkelconcepten uit om lokaal hergebruik te maximaliseren.
6. Er is geen totaal overzicht over het aantal containers dat illegaal werd geplaatst, noch van de gemeenten waar dit gebeurt. De OVAM ontvangt sporadisch informatie hierover van gemeenten verspreid over heel Vlaanderen. Het aanpakken van illegaal geplaatste textielinzamelcontainers behoort tot de bevoegdheid van de gemeenten (lokale toezichthouder) en de politie. Vanuit de OVAM wordt samen met VVSG/Interafval ondersteuning aangeboden aan de gemeenten onder de vorm van een modelpolitiereglement, advies m.b.t. handhaving en informatie-uitwisseling.